

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1999, s. 496. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-goldschmidt03-shoot-idm139686918502192.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

Under den store literaire Tournering havde Schiøtt ikke Tid til at skjænke dem, der faldt for hans Haand, stort Meer end »et Blik og en Grav«. Men med Hensyn til Otto følte han dog, saavidt det i Hast kunde skee, nogen Misfornøielse. Det Daarlige i hans Natur, 497 som den nye Virksomhed havde kaldt tillive, var for Ottos Vedkommende blevet rigelig mættet. Det var den sugende, smertefulde Uvillie, som En, hvis Udvikling for dette Liv er standset, uvilkaarlig kan komme til at fornemme overfor den, hvis Tilværelse udfolder sig, hvis Lykke stiger og kan stige høit. I denne Henseende var Schiøtt endog for Øieblikket bleven mere beroliget, end han ønskede; han var en af de Faa, hvem Otto virkelig kunde have ærgret ved at gaae tilgrunde.

Han havde ventet at see Otto modfalden, bleg, sentimental, og blev derfor lidt overrasket, da de mødtes og han i hans Væsen saae en stille Trods, ja da Otto endog hilste ham med umiskjendelig Ironi.

De seer saa lunefuld ud, sagde Schiøtt, De er nok i godt Humeur.

Hvorfor skulde jeg ikke være det ved Synet af Dem? Jeg tænkte paa den honnette Mand, som De engang skildrede, han, som har Mod til at tale skjønt og opbyggelig om Retfærdighed, Sandhed o. s. v, indtil I see rigtig stivt og fornøiet paa ham

.... Saa indrømmer han, at han taler bedre, end han handler, ligesom Præsten. Ja, den Erfaring vil De ofte gjøre i Verden, og jeg har udtrykkelig gjort Dem opmærksom paa Forskjellen mellem Ideal og Natur.

Er det da en Fuldkommenhed, er det Noget at prale med, at Ens Natur begaaer Frafald fra Idealet?

Aa, nei; men ved Regnskabsopgjørelse vil det findes, at man med Idealet har virket paa Andre, ført dem

Ja, ført dem, Gud veed hvorhen!

Hvad for Noget? De vil dog ikke paastaae, at jeg har ført Dem paa Afveie? Vil De maaskee løbe hjem til Deres Moder og klynke og sige: Hr. Schiøtt forførte mig, Moer!

Nei, De har nok belyst Veien for mig, men ikke anderledes end som Lygterne paa Karethen. Jeg skal altid erkjende, at jeg selv kjører Vognen, og at min Skjæbnes Heste trække mig.

Vel, og en af Deres Skjæbnes Heste havde forleden Aften en Pibe i R-pen.

Ja, svarede Otto leende, og De soufflerede, De blæste i Piben.

Meget godt; tildeels gjorde jeg det, jeg nægter det naturligviis 498 ikke. Men jeg har fra Deres Side forgjæves ventet paa Tak for den Compliment, jeg gjorde Dem, ved at anlægge Idealets Maalestok og tage haardt fat, som man gjør paa dem, der er Krummer i.

Jeg har den Ære at takke; jeg haaber, De undskylder den Prosit, som kom seen....

Jeg be'er, gjør ingen Omstændigheder. Og læg forresten Mærke til, at her i Kjøbenhavn er en lille Ydmygelse ofte en Vinding; De faaer maaskee netop derved Venner. Her er det overhovedet ikke Skik at vise sin Rigdom formeget og udfordre med den; vore største Capitalister føre et borgerligt Huus, de bygge ikke Huse, hvor »Marmorbilder stehen und sehen Dich an«, og ogsaa i Selskabslivet kan De see noget Lignende; man holder sig lidt fra Damerne, siger dem ikke for mange smukke, vellydende Complimenter, for saa gjorde man strax »Cour«. Nei, Faermin, jevnt og forsigtig, saa kommer man vidt, og bedre er det at falde nede end høit oppe paa Linien.

Ja, Tak, det er meget godt, Schiøtt, og i alt Fald, nu, da jeg taler med Dem, bærer jeg ikke Nag. Men jeg anseer det for min Pligt at sige Dem, at De fremtidig bør vogte Dem for mig. Der er noget Særeeget ved min Skjæbne, de engang udsendte Ønsker gaae paa egen Haand, og med eller imod min Villie maa jeg komme til at gjøre Dem Fortræd.

Maa jeg saa blot bede om, at det bliver med Deres ærede Villie! sagde Schiøtt irriteret.

De skiltes.

Det havde ramt Ottos Bevidsthed, at Schiøtt hos ham forudsatte en magtesløs Villie, og han, som netop behøvede Energi til den store Forladtheds Kamp imod Verden! Han kom atter tilbage til Opgjøreisen af dette Regnskab. Han begyndte at anklage Digtekunsten: den udmarver, den overfører i Phantasien, hvad der burde tilhøre Virkeligheden. Det manglede blot! At ogsaa Andre skulde kalde ham svag og characterløs, at han skulde hjemfalde til virkelig Ydmygelse! Han vendte sig fra alle ydre Anliggender til denne indre; den første Tanke var at foreslaae Schiøtt en voldsom Handling; men overfor Schiøtt kunde man paa saadan Maade let blive latterlig. Man hærder blødt Jern til Staal ved Hjælp af Ild og Kul, men hvor ere i en stille Tid slige Midler til at staa hærde Villien? 499 Han mødte Lieutenant Holm med en anden ung Mand. Hvor disse Mennesker dog førte en ganske anderledes kraftig Tilværelse end han, syntes ham. Hvor de holdt sig livlige, i

Øvelse, beredte til at tage Lykken djærvt om Livet! De slog dem unægtelig lidt løs; men hvilke djærve Ord lader ikke Goethe Hercules sige overfor den forfinede Dannelsen: Bei meines Vaters ewigem Bart o. s. v.

Han hilste imødekommende paa Lieutenant Holm som en Mand, der havde Nøglen til Livets Sundhed, og Lieutenanten havde Interesse for Otto som et ungt Menneske, der skrev Dramaer, forførte Piger og red stridige Folk over. De fornyede hurtig Bekjendtskabet og fulgtes ad til en Conditør, hvor de bl. A. traf den unge Baron Løvenhjelm. Lieutenanten præsenterede; Begge lod, som om de mødtes første Gang.

Otto blev hurtig optaget som Medlem af denne aabne Forening, og der opstod, hvad man kalder Venskab, mellem ham, Lieutenant Holm og Baron Løvenhjelm. Der var Noget ved Baronen og Officieren, som imponerede ham, og det var den uforstyrrelige Tro paa dem selv, den Selvtillid eller Arrogance, der ikke udtalte sig i Systemer eller Theorier, men laa i deres Personlighed, i deres Tone, Holdning og Ansigtstræk. Hvad der forbittrede adskillige Andre, nemlig den Mine, de havde, som om hele Verden hørte dem til, optog han med sit poetiske Gemyt som Udtrykket af en skjult, ufattelig, men virkelig Berettigelse. Bestemt syntes dog Venskabet mellem ham og Baronen. Løvenhjelm var hverken et ædelt eller uædelt Menneske, men en »skikkelig Fyr«. Han havde hævnnet sig og meente nu, at det kunde være nok, skjøndt han ydermere sagde, at han vilde drikke Otto fordærvet; men det var kun Plagiat efter en Officier, der paa saadan Maade sagdes at have dræbt sin Kones Elsker. - Otto havde faaet at vide, at Løvenhjelm havde pebet, og fandt det efter Omstændighederne i sin Orden; han gik udenfor sig selv og maalte med en Alen, der var gjældende i Verden. Han havde nu engang Interesse for Løvenhjelm's Væsen, studerede det; der var i alt Fald intet Plebejisk deri, ingen Misundelse, og i Almindelighed var der dog hos ham en vis fri Udsigt over Verden, Frugten af en adelig Opdragelse. Men hiin Kjendsgjerning forhindrede ogsaa enhver sand Venskabsfølelse fra Ottos Side; han betragtede sine nye Venner som Midler eller Redskaber, Skjæbnen i rette Øieblik 500 havde ladet ham finde. Den Forudsætning, hvori de modtog ham, bidrog til at præge Forholdet; han gik ind paa, at han skulde være kold, hensynsløs, determineert. Dette udviklede sig til en næsten frygtelig Øvelse især mellem ham og den unge Baron. Naarsomhelst der var noget Voveligt eller Farligt, satte Otto Begges Liv ind for at føre det igjennem. Det var en evindelig Duel, hvis Hovedformaal for Otto var at hærde sin Villie, den af Verden udfordrede og af Schjøtt haanede Villie. Han fortalte Løvenhjelm om hiin romerske Hærfører, der for at seire lod Legionens Ørn kaste ind mellem Fjenderne; saaledes, sagde Otto, kaster jeg mit Æresord ind og henter det hvergang tilbage. Løvenhjelm blev reven med og fandt, at det var en ganske morsom Leg, enten det nu var tilvogns, tilhest eller tilsøes, at de vildeste og voveligste Ting bleve foreslaaede, men kunde sjeldnere føre det igjennem; han havde ikke Ottos Overmaal af Kraft og poetiske Energi, hans Phantasi saae ikke Ørnen blive kastet ind imellem Fjenderne.

Baade han og de Andre misforstode Ottos Udtryk og den Sindstilstand, hvortil de hørte. De troede, at han ved »Fjenderne« forstod Samfundet og Publikum, at han nærrede Nag, og at hans hele Adfærd var en Slags fortvivlet Trods. Havde han givet ringeste Tegn paa Følsomhed, vilde de have viist ham en virkelig Medlidenhed og tillige en kunstig, krænkende, vilde have taget Magten over ham. Nu ansaae de ham for ulykkelig, men for en »Pokkers haard Hund«. Men Sandheden var, at han selv aldeles ikke følte Ulykken, saasnart han blot kom til at søge efter Lykken. Der var i hans Sind en besynderlig klar Følelse af, at Hadet var en Gift, der skadede ham selv meest. Dette kom vel af Skjønhedssandsen: Det Skjønne, han havde seet, stod ham høiere end han selv, om det end stillede sig fjendtligt til ham; det kunde ikke falde ham ind at ville drage den Verden, hvortil Camilla og Grevens hørte, ned. Men han havde paa en eller anden, ham selv uklar Maade baaret sig feil ad; den sædvanlige Vei var nu bleven ham spærret; men ved hver voldsom Ting, han paalagde sig, ved hvert Forsøg paa med sin hele Personlighed at spille Plat eller Krone om Lykken, syntes det hans uendelige Ungdomshaab, at han nærmede sig til »det store Øieblik«, til en umaadelig Skjæbne, og paa sær Maade bestyrkede han sig heri ved ivrigt Studium af store Mænds Historie, af Maaden, hvorpaa de vare blevne 501 store; det gav Anledning til uendelig Glæde, stor Angst og ny Stræben efter at holde sig beredt.

Fordi under Alt dette hans virkelige barnlige Væsen dog stadig var virksomt, fordi der paa Bunden af hans Sjæl var Poesi, Skjønhedssands og Livsfriskhed, faldt ikke Andet ham ind, end at Alfons og Sem maatte kunne mærke det, medens i Virkeligheden hans Adfærd ogsaa overfor dem var afsluttet, kold og ubøielig. De bleve frastødte og søgte ham sjeldnere. Den Eneste, der trolig holdt ved ham, medens hun viste ham samme Kulde som han hende, var den lille Birgitte. Han havde nu engang sagt, at hun skulde komme og læse med ham hver Søndag Eftermiddag, og saa lod han hende aldrig gaae forgjæves. Naar hun havde læst med ham, havde hun Lov til at blive en Times Tid og gjøre Opvartning, hente Maskinen og skjænke paa Theepotten til ham, og om saa »de Andre« gik til Fredriksberg eller Assistenskirkegaard, kunde det ikke falde hende ind at opgive den Lyksalighed. Han vilde ikke tilstaaet sig selv, at hun for ham repræsenterede en lille, afsluttet Verden, at hun knyttede ham til hans Barndom: han havde jo engang, da han ret var sorgfuld, seet sin Barndom i hendes Øine. Ei heller kunde han bekvemme sig til at tale kjærlig til hende, det vilde jo let have seet ud, som om han trængte til kjærligt Svar. Saadan sad han taus, medens hun sad i Krogen og hendes Øine som en trofast Hunds vogtede paa ham. En Søndag Eftermiddag var Sem kommen. Otto fortalte ham om et stort »Sold«, og Sem, hvis Tænder løb i Vand, talte advarende om Drukkenskab, hvorpaa Otto meente, at man aldrig kunde forfalde til et saa foragteligt Svineri, - Da reiste Birgitte sig i sin Krog og sagde: Det maa De ikke sige, Hr. Krøyer, for min Moder drikker.

Saa Du er næsviis, sagde Otto og kastede hende ud.

Men han tilbragte otte Dage i stor Vaande og Angst for, at hun ikke skulde komme igjen, og da hun saa kom næste Søndag, antog han vel øieblikkelig den kolde Holdning; men hun havde alt seet ham ind i Øinene.

Man kan i Almindelighed ikke benytte et Middel uden ogsaa at blive benyttet af det, eiheller forsøger man at betvinge sin virkelige Natur, uden at den ad Omveie tager Magten. Hvad der bidrog betydelig til at drage Otto ud i Kammeratlivet, var det poetiske Haab 502 om at gjøre Erfaring og at møde Guden. At Træets Sjæl er en Dryade, som under overordenlige Omstændigheder kan vise sig, og at Havets Sjæl er en Havfru, som ligeledes Nogle have seet, er en Tro, man just ikke bærer paa i det daglige Liv, men som intet poetisk Gemyt ganske kan løsrive sig fra. Otto søgte ude blandt sine nye Venner Lunets, Uafhængighedens, Frihedens Aand eller Genius. Ofte var den ham nær, men netop paa en saadan Maade, at den aldrig kunde gribes. Ved Hazardspillet følte han den; naar han tabte, syntes det ham, at deilige, lyse Kvindeskikkelser stode velvillige og hjælpende bag de Vindende, og derfor hedder jo ogsaa det bedste Tærningekast *jactus Veneris*, det af Venus beskyttede; men naar han vandt, var det dog kun noget mat Sølv eller halvsnavsede Sedler, han strøg til sig, og de deilige Genier fulgte ikke med. - Det var ogsaa hans Fornøielse ved Drik, at saa kom de ganske nær. Under Lystigheden blev der fortalt saa mange Historier om Soldets Helte, som nu vare bortgangne, om bedre Tider og særegen Lykke, som Heltene havde havt - thi ogsaa i denne Verden gaaer Sagn om et tabt Paradiis. Og naar Otto da om Natten gik hjem, syntes det ham i de tause Gader med største Bestemthed, at der blandt Husenes Klokkestrænge var en eller anden, som førte ind til Lykken, og Hun vilde komme og lukke op, hvis man trak - blot man vidste, hvilken af dem det var. Engang vilde han virkelig trække i en, som med sit Messinggreb tindrede saa mærkværdig i Maanskinnet; men saa sagde Løvenhjem, at det var schofelt, det var kun fulde Skrædersvende, der saadan ringede Folk op.

Videre end til denne Grad af tilsløret Bevidsthed kunde Løvenhjem ikke bringe Otto, skjøndt han selv ofte overskred den. Otto var saaledes organiseret, at paa et vist Punkt tabte han Sands og Smag for Nydelsen; hans Natur var uden Hjælp af hans Villie Raaheden fjendsk. Men Tilfældet vilde, at Løvenhjem opdagede en særegen Punsch, som han og Otto pludselig bleve lige forelskede i. Man lagde et stort Stykke Sukker paa en Rist over en Kasserolle, gjød lidt Arrak derpaa og antændte den og lod nu under fortsat langsom Paagyldelse Sukkeret brænde, indtil det smeltet var faldet ned i Kasserollen; deri gjød man da hed Rhinskviin og Champagne. 503 Løvenhjem sagde: Formodenlig af Brændingen har denne Drik en deliciøs, tør Eftersmag, der bestandig fordrer meer Drik.

For endelig at faae Otto drukket under Bordet gjorde han engang et sandt Mesterstykke med Tillavningen, og Selskabet sad om den store, hede Bowle.

Ja, er den ikke extra idag? spurgte Baronnen og udbragte en Skaal.

Da Ottos Glas var fyldt paany, holdt han det imod Lyset, kvægede sine Øine og sagde endelig til Baronnen:

See, Ægypterne troede paa Sjælevandringen, og der er vist ogsaa Noget i det. Har De aldrig mærket, at en Hund eller Kat pludselig og uden Grund viste Dem en underlig Kjærlighed? Det var maaskee en af Deres Forfædre, som i ustandsmæssig Skikkelse vilde meddele Dem en Hemmelighed, f. Ex. om en nedgravet Skat

Jo, Død og Pine, sagde Løvenhjem, saadan en Hund har jeg kjendt! Bare man dog kunde lære Hundesproget og faae Pengene!

Ja, der seer De, vedblev Otto; men det var forresten ikke det, jeg vilde sige. Nei, seer De, ligesom nu nogle Sjæle gaae ind i Dyr, saadan gaae naturligviis andre Sjæle ind i Planter. Det oversaae Ægypterne ganske og Pythagoræerne ikke mindre, da de for ikke at æde Sjæle besluttede at leve blot af Planter. Men de uskyldige Barnesjæle gaae i Lilier, Jomfruene, der døde tidlig, gaae i de hvide Roser, de deilige Hustruer blive røde Roser

Guds Død! sagde Baronnen, saadan en rigtig Provencerose! Det falder mig ind: jeg har kun een stor Synd paa min Samvittighed. Det var saadan en nydelig lille Kone med store, mørke Øine, og jeg gjorde ikke Cour jeg kunde saa godt lide hende. Men nu gaaer hendes Mand og praler af, at jeg har villet forføre hans Kone - hun har pralet til ham! Uf, jeg er et slet Menneske!

Vel; de aandfulde Sjæle, see, de gaae i Viinstokken og Sukkerrøret, de vandre over til Vestindien, og saa komme de frem i Rommen. En eller anden kjærlig Sjæl ønsker at bevise mig noget Godt og titter til mig udaf Perlerne paa denne liflige Punsch - derfor føler jeg denne uimodstaaelige Wahlverwandschaft, derfor higer denne Drik efter mine Læber og gjør saadan en mærkværdig behagelig Virkning, bæver i alle mine Nerver, lokker mig endog om Middagen, naar det er schofelt at drikke Punsch. Den gode Sjæl 504 veed, at jeg har faa levende spirituelle Venner hvem kan det egenlig være? Sjæl, hvo er Du? Geist, Esprit, værdige Slægtning, hvor have vi seet hinanden før? Hvi elsker Du mig?

Pludselig blev Otto bleg og taug. Han kjendte ingen andre Døde end sin Fader, og i dette Øieblik saae

han Faderens blege Ansigt, som det havde viist sig for ham sidste Gang i Skolen. Han satte Glasset fra sig.

Hvad er det? sagde Baron; De faaer dog ikke allerede ondt? Drik! Skaal! Damernes Skaal!

Jeg drikker ikke mere Punsch, sagde Otto; er der Nogen, som rider med ud til Bellevue?

I det Mørke! i det Veir! Drik nu, Krøyer!

Dersom De endnu engang opfordrer mig til at drikke, sætter jeg Dem Punschebollen over Hovedet.

Gjør De?

Otto standsede foran ham og sagde: Ja, paa Ære!

Veljeg....

Nei, sagde Lieutenant Holm og trak Baron tilside, vil Du have Hat paa, saa vælg hellere en Blyhat Kom, skal vi spille Tærninger paa Bellevue? Eller skal vi have en Bank? Velan, *allons, messieurs, courage, courage!*

Otto sang:

»Wohlauf, Kammeraden, aufs Pferd, aufs Pferd!« o. s. v.

Han følte godt, at denne Maade at leve paa førte ham en ganske anden Vei, end han vilde. De smaa Formaal med stor Betydning forsvandt, og af uvilkaarlig Trang omdigtede han Livet. Han havde læst om hiint engelske Officiersregiment, som dannede sig af landflygtige Adelsmænd, da Jacob den 2den var forjaget, og som for deres Konges Skyld og til Tak for den Gjæstfrihed, Ludvig d. 14de viste ham, udgjød deres Blod paa alle franske Valpladse og taalte den bittreste Til sidesættelse og de haardeste Savn uden at knye. Til Modeller for de Helte, han skildrede, havde han brugt Løvenhjelms og Lieutenant Holms. Af en Sabels krigerske Klirren, et flygtigt smukt Udtryk i Løvenhjelms Ansigt eller en af de smaa forvovne Bedrifter havde han frembragt staalhaard Klang, stridbare 505 Cavalierskikkelser og vilde Krigsscener, og var en Stund tilfreds dermed, troede, at det skulde sende Samfundet det rette Bud fra ham. Men en Dag, da Alfons var hos ham og paa hans Anmodning spillede hiin krigersk-religiøse Sang, følte Otto aldeles tydelig, at den Loyalitetens, Ridderlighedens og Opoffrelsens Aand, den vemodig skjønne Sjæl og Duft, der havde aandet ham imøde af Fortællingen, og som han netop havde villet gribe og personliggjøre, ikke var tilstede, men flagrede udenfor ham, og dette udenfor Flagrende syntes ham hans eget virkelige Væsen, der havde mistet sit Hjem.

Ved at see den dybe Sørgmodighed, som malede sig paa Ottos Ansigt, tog Alfons Mod til, ad en Omvei at forebringe en Advarsel og begyndte at tale om Schiøtt, om den Kritik, han havde skrevet, og om det Lykkelige, hvis Otto aldrig havde kjendt ham.

Nei, sagde Otto, det kan jeg ikke indrømme, for jeg holder af ham. Jeg holder saa meget af ham, at jeg kan tilgive ham, at han altid har været min Overmand! Overfor ham har jeg aldrig været rigtig fri

Ja, Du er tidt bleven tyranniseret af ham, skjøndt Du er meget bedre end han.

Nej jeg er ikke! Og i alt Fald, naar jeg har seet hans Ansigt, har det altid gjort noget af den livsalige Virkning, det havde paa mig første Gang kan Du huske første Gang, vi saae Schiøtt? vi to Børn! Naa, det hjælper jo ikke at tænke tilbage

Ja, allerede dengang opstillede han falske Theorier!

Nei, Du gjør ham Uret. Schiøtt er oprindelig af god Slægt og født med Anskuelse af Skjønheden. Han har paa underlig Maade savnet Evne til at troe paa de æsthetiske Idealer, han opstillede; men han har vakt dem hos mig og bragt mig til at troe paa dem, fordi vi ere i Slægt.

Men, i Guds Navn, hvad vil det sige: i Slægt? Du er jo ikke i Familie med Schiøtt!

Otto svarede lidenskabelig: Jo! Jeg er aldeles vis paa, at den indiske Verdensanskuelse er den rette! De have jo staaet ved Tilværelsens Kilder, hvorfor skulde de da ikke vide bedst Besked om vor Naturs Mysterier? Jeg er overbeviist om, at der er og bliver fire Kaster, og at Forskjellen aldrig udryddes. Der er først Menneskene med adelig Sjæl og adelig Skjæbne, gennemtrængte af Skjønhed, 506 udstraalende den, beherskende Alle med magisk Magt. De ere naturligviis faa; Naturen er ikke ødsel med det Bedste. Hvis Dit Folk var frit og havde en stor Skjæbne, vilde Du høre til dem, Alfons; paa Dig kunde hjælpes blot ved at vi erobrede Jerusalem og gav Jer den tilbage. Den anden Kaste ere de, der have en adelig Sjæl, men Skjæbne af lavere Art. En Moder seer vidunderlig dybt, eller hun taler prophetisk om sit Barns Skjæbne uden at vide det. Hun sagde saa tidt om mig: Gid han var et Grevebarn! Med min Skjæbne ligner jeg det Menneske, som paastod, at hans Pande ikke var høi nok for hans Tanker; de vare i Fængsel; saasnart de reiste sig i deres

Mægtighed, fik han en forsmædelig Hovedpine. Schiøtt har det paa en anden Maade, hos ham, troer jeg, er Skjønhedstanken distrahit. Den næste Klasse ere de, som udføre endog det Gode paa uskjøn Maade - f. Ex. de, der gjøre Vel imod En, fordi de hade en Anden -eller de, som udføre det Slette, men paa særegen, smuk, elskværdig Maade, der vidner om, at deres Sjæle ere Bastardsjæle. Endelig den sidste Klasse udgjøre Plebejerne, der hverken udvendig eller indvendig have Skjønhed. Jeg har seet Folk med et saadant Udtryk af Misundelse, Uforskammethed, Begjærlighed, dyrisk Vellyst, ja med noget saa Dyrisk, at jeg paa det Bestemteste protesterer imod at være i Familie med dem, at nedstamme fra samme Menneskepar som de. Rødt Skæg eller flade Næser, Svineøine, tykke Pander eller desl. - Alt er Mærke paa, at deres Slægt nylig er avanceret fra Dyreriget ind i Menneskeriget, de staae paa Rangforordningens sidste Trin, og gennem Slægterne, troer jeg, kan det stadig af den Opmærksomme skjønnes, om Nogen, endog en Smuk, har Blod i sig af den Race, hvis Natur er det Schofle og Sandselige, og imellem Folk af forskjellig Race indtræde da de værste Mesalliancer - for vi Andre kunne ogsaa synke ned, men have ikke hjemme der.

Men, sagde Alfons, naar de lære Noget, gaaer det over.

Ikke altid, Naturen er for stærk. Nu skal jeg fortælle Dig et Exempel. Blandt dem, jeg skal sammen med iaften, er en af vore unge Digtere. Han skriver alle mulige Slags, leverer Noget i enhver Genre, der er paa Moden. Han er stærk bygget, har svære Hænder og Fødder og store Ører. Han skjuler sin Sjæls Lurvethed og Plebejisme under et paataget, djærvt Væsen; han forstaaer at smigre, idet han tilsyneladende skjælder Dig ud. Han kom til mig, da han havde hørt, at jeg havde været paa et stort greveligt Bal; saa skulde vi være Venner. Han ansaae mig for En, der forstod at svinge mig op ved Brugen af de meest gudsforgaaende Midler, og for at smigre mig sagde han engang: De er maaskee en af disse Blegnæser, der »troe«; men der er, Gud straffe mig, ingen Gud!

Hvad sagde Du saa?

Jeg sagde: Jeg kommer ikke mere hos Grevens.

Efter en Pause sagde Alfons: Ja, men Du kan troe, at et Menneske kan blive ligesom forgiftet, naar han er sulten og ikke har at spise.

Tanken om Nødvendighedens Magt over en Menneskesjæl var nærvæd at bringe Taarer i Øinene paa Otto; men han betvang sig ligesaa hastig og sagde: Jeg vilde nødig gjøre ham Uret! Men det er ikke saa! For Brødets Skyld bliver intet Menneske Hund, naar der ikke er en hundsk Natur i ham. Nei, Du kan troe, denne Forskjel er given skjæbnesvangert. Ingen Sjæl svinger sig op over det Punkt, som er den bestemt ved Fødselen. Maaskee efter titusinde Aars Forløb griber den et Glimt af Gudernes Tog. Men her paa Jorden er ingen Fremgang og Udvikling, og det er i Grunden latterligt at kjæmpe - ja, man kjæmper jo stadig, af naturlig Drift, og for ikke at falde ned i tredie Klasse Det er en Fortvivelse, der grændser til Vanvid at skulle troe, at man ikke hører til 1ste Klasse - at skulle troe Keiser Napoleon af en anden Race, ikke være beslægtet med ham eller Perikles eller Sophokles! Det var dog den skrækkeligste Ulykke! Jeg vil heller ikke troe det! Men der er kommet noget Ondt over mig, og lad det nu dylge sig op i større og større Mængde, tilsidst sprænger jeg det - og jo større Massen var, desto høiere bliver det slynget op.

Ja, men hvad troer Du, Folk sige, naar Du saaledes lader det »dylge op«?

Folk! sagde Otto henkastende og med et tvungent Smil.

Ja, Din gamle Rector f. Ex. talte igaar om Dig.

Naa, hvad sagde han?

Ja, han sagde, at Du havde opgivet Timerne og nok slog Dig løs.

Saa? Ikke videre?

Jo. Han sagde Noget, som jeg formodenlig skulde sige Dig.

Naa, hvad er det da? Er det ondt, saa lad mig faae det hurtig!

Han sagde: Der gaaer nu igjen en Menneskesjæl ad Helvede til. 508 Efter en Pause sagde Otto tankefuld: Ja, der kan man see; han troer, at jeg ligger i Vandet; men han tager ikke engang en Baadshage for at fiske mig op.